

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Adam Bodnar

Warszawa,

10/12/2015

KMP.573.42.2015.JJ

**Pan
Zbigniew Ziobro
Minister Sprawiedliwości
Warszawa**

Wielce Szanowny Panie Ministrze,

Przedstawiciele Zespołu „Krajowy Mechanizm Prewencji” (dalej: KMP), którego funkcję powierzono Rzecznikowi Praw Obywatelskich, przeprowadzają od 2008 r. prewencyjne wizytacje miejsc detencji, między innymi schronisk dla nieletnich oraz zakładów poprawczych.

Podczas tych wizytacji dostrzeżono kilka istotnych zagadnień ważnych z punktu widzenia praw nieletnich, wymagających interwencji ustawodawczej. Problemy te były przedstawiane Ministrowi Sprawiedliwości w następujących pismach:

- pismo z dnia 13 stycznia 2014 r. skierowane do Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości, w którym Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich przekazał uwagi do projektu założeń do ustawy zmieniającej ustawę o postępowaniu w sprawach nieletnich. W opinii tej wskazano m.in. na konieczność uregulowania w ustawie kwestii stosowania monitoringu wizyjnego (CCTV) w placówkach dla nieletnich. Żaden przepis ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz.U. z 2014 r. poz. 382, ze zm., tekst jednolity) nie przewiduje bowiem stosowania w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich telewizji przemysłowej. Zdaniem Rzecznika, mimo świadomości, iż monitoring w miejscach detencji przyczynia się do sprawniejszego nadzorowania osób pozbawionych wolności zwiększając tym samym poziom bezpieczeństwa w placówce, nie powinien on być stosowany bez właściwej w świetle Konstytucji regulacji prawnej;

- wystąpienie generalne z dnia 8 kwietnia 2014 r., w którym Rzecznik Praw Obywatelskich zasygnalizowała Ministrowi Sprawiedliwości konieczność ustawowego uregulowania kontroli osobistej nieletnich w schroniskach dla nieletnich i zakładach poprawczych. Ujęcie w ustawie tego obszaru stworzyłoby gwarancję zgodnego z

poszanowaniem prawa do intymności i prywatności przeprowadzania kontroli osobistej nieletnich;

- wystąpienie z dnia 28 grudnia 2014 r., w którym Rzecznik Praw Obywatelskich zwróciła się do Ministra Sprawiedliwości z prośbą o pilne podjęcie działań legislacyjnych w zakresie uregulowania pobytu nieletnich matek w ośrodkach resocjalizacyjnych;

- wystąpienie generalne z dnia 30 marca 2015 r. do Ministra Sprawiedliwości, w którym Rzecznik Praw Obywatelskich wskazała na konieczność ustawowego uregulowania kwestii przeprowadzania wobec wychowanków zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich testów na obecność w organizmie alkoholu, środków odurzających i substancji psychoaktywnych;

- wystąpienie generalne z dnia 24 września 2015 r., w którym zwróciłem się do Ministra Sprawiedliwości z prośbą o rozważenie zmiany procedury przedłużania pobytu nieletnich w schronisku dla nieletnich, w związku z wyrokiem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawie Grabowski przeciwko Polsce (skarga nr 57722/12).

W odpowiedziach na powyższe pisma i wystąpienia Minister Sprawiedliwości zapewniał, że zagadnienia te zostaną uwzględnione podczas prac nad projektem założeń do projektu ustawy o zmianie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 18 października 2013 r. Skierowano wówczas projekt do konsultacji społecznych. Ostatnie uwagi do projektu wpłynęły w drugiej połowie stycznia 2014 r. Mimo że w projekcie założeń do projektu ustawy o zmianie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 18 października 2013 r. przewidziano wejście ustawy w życie na dzień 1 lipca 2014 r., to do dnia dzisiejszego proces legislacyjny nie został zakończony.

Wskazane powyżej kwestie są konstytucyjne jeżeli chodzi o prawidłowe funkcjonowanie placówek resocjalizacyjnych i przestrzeganie praw nieletnich. Z uwagi na konieczność ich pilnego uregulowania w ustawie, a tym samym zachowanie konstytucyjnego standardu, zgodnie z którym wszystkie ograniczenia praw i wolności powinny mieć formę ustawową, zwracam się do Pana Ministra z prośbą o poinformowanie, na jakim etapie jest proces legislacyjny w zakresie opisywanych zmian.

Z wyrazami szacunku,

Bodur